

OPRACOWANIE

dotyczące regulacji prawnych ograniczających prowadzenie działalności gospodarczej w branży gastronomicznej

Sporządzone przez:

SMW Legal Stolarski, Majewski i Współpracownicy
Kancelaria Radców Prawnych sp.p.
ul. Jana Dekerta 18
30-703 Kraków

Kraków, dnia 31 marca 2021 r.

Spis treści

1. Cel Opracowania.....	3
2. Regulacje konstytucyjne.....	5
3. Państwowa Inspekcja Sanitarna.....	7
4. Kontrola przeprowadzana przez Sanepid.....	7
4.1. Zawiadomienie o wszczęciu kontroli.....	7
4.2. Co zawiera zawiadomienie o wszczęciu kontroli?.....	7
4.3. Kontrola bez zawiadomienia przedsiębiorcy o zamiarze wszczęcia kontroli.....	8
4.4. Kto przeprowadza kontrolę?.....	8
4.5. Czas trwania kontroli.....	9
4.6. Brak ograniczeń czasu trwania kontroli.....	10
4.7. Ilość kontroli.....	10
5. Uprawnienia pracownika Sanepidu.....	11
5.1. Co się stanie jeśli Sanepid stwierdzi naruszenie przepisów?.....	12
6. Obowiązki Sanepidu.....	13
7. Obowiązki przedsiębiorcy.....	13
8. Uprawnienia przedsiębiorcy w razie przeprowadzenia kontroli.....	14
9. Kary administracyjne za naruszenie ograniczenia działalności gospodarczej.....	18
9.1. Podstawa prawna ukarania przedsiębiorcy.....	19
9.2. Kto wymierza karę administracyjną?.....	19
9.3. Co zrobić po otrzymaniu kary?.....	20
10. Odpowiedzialność za popełnione wykroczenie.....	22
10.1. Podstawa prawna ukarania.....	23
10.2. Kto odpowiada za naruszenie przepisów?.....	23
10.3. Kto wymierza karę?.....	23
10.4. Uprawnienia Policji.....	23
10.5. Czynności policjanta.....	24
10.6. Obowiązki policjanta.....	25
10.7. Uprawnienia przedsiębiorcy.....	25
11. Postępowanie mandatowe.....	26

11.1. Kiedy policjant może nałożyć mandat?.....	26
11.2. Obowiązki policjanta przy nałożeniu mandatu.....	26
11.3. Odmowa przyjęcia mandatu.....	27
11.4. Uchylenie mandatu.....	27
12. Odpowiedzialność karna.....	28
12.1. Uprawnienia prokuratora lub Policji - czynności w niezbędnym zakresie.....	29
12.2. Obowiązki prokuratora lub Policji.....	30
12.3. Uprawnienia przedsiębiorcy.....	30

1. Cel Opracowania

Wobec pandemii COVID-19 Rada Ministrów zdecydowała się na wprowadzenie ograniczeń, zakazów i nakazów, które miały na celu skłonienie Polaków do pozostania w domach, a tym samym zatrzymanie rozprzestrzeniania się zakażeń. Restrykcje uderzyły w restauratorów i hotelarzy, jak też w inne branże. Pomijając kwestię zasadności wprowadzonych ograniczeń, warto przyjrzeć im się z punktu widzenia legalności i poprawności ich wprowadzenia.

Wielu przedsiębiorców decyduje się na otwarcie swoich lokali, pomimo obowiązujących nakazów. Jak zachować się podczas kontroli przeprowadzonej przez Sanepid? Czy przedsiębiorca może nagrywać czynności funkcjonariusza policji?

Czy możliwe jest nieprzyjęcie mandatu lub jego uchylenie?

Na te inne pytania odpowiada opracowanie przygotowane przez SMW Legal. Przedstawia ono regulacje konstytucyjne, przepisy dotyczące kontroli prowadzonej przez Sanepid, jak również dopuszczalności nałożenia na przedsiębiorcę kary administracyjnej i tryb odwołania się od takiej decyzji. Dotyka również kwestię uprawnień policji oraz możliwości nieprzyjęcia nałożonego na przedsiębiorcę mandatu. Opracowanie skierowane jest do przedsiębiorców, w szczególności do tych działających w branży gastronomicznej.

Zapraszamy do lektury!

2. Regulacje konstytucyjne

Ważne!

Wasza wolność działalności gospodarczej:

- jest określona w Konstytucji, przez co jej ograniczenie jest możliwe tylko w drodze ustawy i tylko ze względu na ważny interes publiczny;
- ograniczenia powinny być zgodne z art. 31 ust. 3 Konstytucji, czyli tzw. zasadą proporcjonalności.

Ograniczenia, z którymi obecnie mamy do czynienia, począwszy od pierwszej fali pandemii, Rada Ministrów wprowadza w formie rozporządzeń, a nie ustawy.

Do wydania rozporządzenia niezbędne jest:

- szczegółowe upoważnienie do wydania rozporządzenia, tzw. „delegacja ustawowa”, czyli zamieszczony w ustawie przepis, określający:
  - organ właściwy do wydania rozporządzenia;
  - zakres spraw przekazanych do uregulowania;
  - wytyczne dotyczące treści aktu;
- upoważnienie nie może być zbyt ogólne, czyli przybierać postać tzw. „upoważnienia blankietowego”, przyznającego zbyt dużą dozę dowolności podmiotowi wydającemu rozporządzenie.

Ważne!

Podstawą do wprowadzenia ograniczeń jest art. 46b pkt 2 ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu chorób zakaźnych u ludzi. Stanowi on, że w razie wystąpienia stanu epidemii Rada Ministrów może wprowadzić w drodze rozporządzenia czasowe ograniczenia określonych zakresów działalności gospodarczej.

Przepisowi temu można zarzucić:

- zbytnią ogólność;
- przeniesienie do uregulowania w rozporządzeniu treści, które powinny znaleźć się w ustawie;

- brak szczegółowego upoważnienia dla każdego z wprowadzonych ograniczeń.

Jednak warto dodać, że nawet wobec powyższych wątpliwości, ustawy cieszą się „domniemaniem konstytucyjności” aż do momentu, kiedy Trybunał Konstytucyjny stwierdzi ich niekonstytucyjność.

Wobec dyskusji na temat dotkliwości wprowadzonych przez Radę Ministrów ograniczeń podnosi się także, że rządzący powinni zdecydować się na wprowadzenie jednego ze stanów nadzwyczajnych.

Każdy ze stanów nadzwyczajnych można wprowadzić:

- w sytuacjach szczególnych zagrożeń;
- jeżeli zwykłe środki konstytucyjne są niewystarczające.

Wprowadzenie każdego ze stanów nadzwyczajnych daje możliwość:

- ograniczenia niektórych konstytucyjnych wolności i praw;
- ubiegania się o odszkodowanie od Skarbu Państwa w procedurze określonej w ustawie o wyrównywaniu strat majątkowych w następstwie wprowadzenia ograniczeń w czasie stanu nadzwyczajnego.

3. Państwowa Inspekcja Sanitarna

Państwowa Inspekcja Sanitarna (Sanepid):

- kontroluje przestrzeganie przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne;
- posiada liczne uprawnienia do sprawdzania, czy przedsiębiorcy zapewniają ochronę zdrowia, zapobiegają powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

4. Kontrola przeprowadzana przez Sanepid

4.1. Zawiadomienie o wszczęciu kontroli

Sanepid (jako organ kontroli) zawiadomi Ciebie o zamiarze wszczęcia kontroli – z wyjątkiem sytuacji wskazanych w pkt 4.3.

4.2. Co zawiera zawiadomienie o wszczęciu kontroli?

Ważne!

Zawiadomienie o zamiarze wszczęcia kontroli musi zawierać:

- 1) oznaczenie organu;
- 2) datę i miejsce wystawienia;
- 3) oznaczenie przedsiębiorcy;
- 4) wskazanie zakresu przedmiotowego kontroli;
- 5) imię, nazwisko oraz podpis osoby upoważnionej do zawiadomienia z podaniem zajmowanego stanowiska lub funkcji.

Zapamiętaj!

Kontrolę wszczyna się nie wcześniej niż po upływie 7 dni i nie później niż przed upływem 30 dni od dnia doręczenia Tobie zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli – za wyjątkiem sytuacji wskazanych w pkt 4.3.

Jeżeli kontrola nie zostanie wszczęta w terminie 30 dni od dnia doręczenia zawiadomienia, wszczęcie **kontroli wymaga ponownego zawiadomienia przez Sanepid.**

Uwaga! Zawiadomienie powinno być zawarte na piśmie.

4.3. Kontrola bez zawiadomienia przedsiębiorcy o zamiarze wszczęcia kontroli

Uważaj!

Sanepid nie zawiadamia o zamiarze wszczęcia kontroli, gdy:

- przeciwdziała popełnieniu przestępstwa lub wykroczenia;
- przeciwdziała popełnieniu przestępstwa skarbowego lub wykroczenia skarbowego;
- zabezpiecza dowody popełnienia przestępstwa lub wykroczenia;
- bezpośrednio zagrożone jest życie, zdrowie lub środowisko;
- pozwalają na to przepisy prawa unijnego, gdy uprzednie zawiadomienie o podjęciu kontroli nie jest konieczne.

W obecnej sytuacji, to najłatwiejszy sposób dla Sanepidu do wszczęcia kontroli bez uprzedniego zawiadomienia.

Zapamiętaj!

Pomimo braku zawiadomienia Ciebie o zamiarze przeprowadzenia kontroli, Sanepid obowiązują takie same zasady przeprowadzenia kontroli, jak w przypadku, gdy Sanepid uprzednio zawiadomił Ciebie o zamiarze przeprowadzenia kontroli.

Zasady przeprowadzenia kontroli zostały opisane w następnych punktach.

4.4. Kto przeprowadza kontrolę?

Kontrolę przeprowadza:

- Państwowy Inspektor Sanitarny lub Główny Inspektor Sanitarny;
- pracownicy upoważnieni przez Państwowego Inspektora Sanitarnego lub Głównego Inspektora Sanitarnego.

Ważne!

Kontrola jest przeprowadzana:

- po okazaniu przedsiębiorcy albo osobie przez niego upoważnionej legitymacji służbowej upoważniającej do wykonywania kontroli;
- po doręczeniu upoważnienia do przeprowadzenia kontroli.

Uważaj!

Pracownik Sanepidu przy rozpoczęciu kontroli nie zawsze doręcza upoważnienie przedsiębiorcy albo osobie przez niego upoważnionej. Wówczas pracownik musi:

- okazać legitymację służbową;
- wskazać podstawę prawną pozwalającą na brak obowiązku doręczenia upoważnienia.

Jednakże, w takim przypadku upoważnienie doręcza się przedsiębiorcy albo osobie przez niego upoważnionej nie później niż w terminie 3 dni roboczych od dnia wszczęcia kontroli.

Zakres kontroli w zawiadomieniu musi być określony identycznie, jak w upoważnieniu do przeprowadzenia kontroli.

zakres kontroli w zawiadomieniu = zakres kontroli w upoważnieniu

4.5. Czas trwania kontroli**Uwaga!**

Maksymalny czas trwania kontroli nie może przekraczać w roku kalendarzowym:

- 1) mikroprzedsiębiorca – 12 dni roboczych;
- 2) mały przedsiębiorca – 18 dni roboczych;
- 3) średni przedsiębiorca – 24 dni roboczych;
- 4) inni przedsiębiorcy – 48 dni roboczych.

4.6. Brak ograniczeń czasu trwania kontroli

Uważaj!

Sanepid może przeprowadzić kontrolę bez limitów czasowych, gdy:

- przeciwdziała popełnieniu przestępstwa lub wykroczenia;
- przeciwdziała popełnieniu przestępstwa skarbowego lub wykroczenia skarbowego;
- zabezpiecza dowody popełnienia przestępstwa lub wykroczenia;
- bezpośrednio zagrożone jest życie, zdrowie lub środowisko;
- pozwalają mu na to przepisy prawa unijnego.

4.7. Ilość kontroli

Zapamiętaj!

Sanepid co do zasady nie może równocześnie podejmować i prowadzić więcej niż jednej kontroli.

Wyjątki!

Sanepid może prowadzić więcej niż jedną kontrolę, gdy:

- przeciwdziała popełnieniu przestępstwa lub wykroczenia;
- przeciwdziała popełnieniu przestępstwa skarbowego lub wykroczenia skarbowego;
- zabezpiecza dowody popełnienia przestępstwa lub wykroczenia;
- bezpośrednio zagrożone jest życie, zdrowie lub środowisko;
- pozwalają mu na to przepisy prawa unijnego.

Sanepid po zakończeniu kontroli nie może ponownie przeprowadzać kontroli, w tym samym zakresie. Zakaz obowiązuje bez względu na datę zakończenia poprzedniej kontroli i nie istnieją żadne granice czasowe, po których przekroczeniu zakaz przestawałby obowiązywać.

Uważaj!

Jeżeli wyniki kontroli wykazały rażące naruszenie przepisów prawa przez przedsiębiorcę, to Sanepid może powtórnie przeprowadzić kontrolę, w tym samym zakresie, co poprzednia kontrola.

Czas powtórnej kontroli nie wlicza się do okresów wskazanych powyżej.

Ale!

Czas trwania powtórnej kontroli nie może przekraczać 7 dni.

Uważaj!

Przeciwko Tobie może być prowadzonych kilka kontroli przez różne organy równocześnie!

Jeżeli organ kontroli podatkowej np. Naczelnik Urzędu Skarbowego stwierdzi, że niewłaściwie wypełniłeś deklaracje podatkowe, to również może wszcząć kontrolę podatkową bez uprzedniego zawiadomienia!

Dodatkowo, jeżeli znajdą okoliczności uzasadniające podejrzenie przez Ciebie popełnienia wykroczenia lub popełnienia przestępstwa, to pracownik Sanepidu może wezwać policję lub inne organy ścigania!

5. Uprawnienia pracownika Sanepidu

Podczas kontroli pracownik Sanepidu ma prawo:

- wstępu do:
  - a. zakładów pracy oraz wszystkich pomieszczeń i urządzeń wchodzących w ich skład;
  - b. obiektów użyteczności publicznej, obiektów handlowych, ogrodów działkowych i nieruchomości oraz wszystkich pomieszczeń wchodzących w ich skład;
  - c. środków transportu i obiektów z nimi związanych, w tym również na statki morskie, żeglugi śródlądowej i powietrzne;

- d. obiektów będących w trakcie budowy;
- żądania pisemnych lub ustnych informacji oraz wzywania i przesłuchania osób;
  - żądania okazania dokumentów i udostępniania wszelkich danych;
  - pobierania próbek do badań laboratoryjnych;
  - do domagania się udzielenia informacji;
  - utrwalania przebiegu i wyniku oględzin za pomocą aparatury i środków technicznych, np. robienia zdjęć, filmowania, nagrywania rozmów prowadzonych w czasie kontroli;
  - korzystania z pomocy biegłych i specjalistów, którzy powinni mieć imienne upoważnienia do przeprowadzenia kontroli;
  - legitymowania osoby tylko na potrzeby kontroli.

Zapamiętaj!

Pracownik Sanepidu ma również prawo wstępu do mieszkań w razie:

- podejrzenia lub stwierdzenia choroby zakaźnej;
- zagrożenia zdrowia czynnikami środowiskowymi;
- jeżeli w mieszkaniu jest lub ma być prowadzona działalność produkcyjna lub usługowa.

5.1. Co się stanie jeśli Sanepid stwierdzi naruszenie przepisów?

W razie stwierdzenia naruszenia przez Ciebie przepisów dotyczących wymagań higienicznych i zdrowotnych, Państwowy Inspektor Sanitarny nakaże, **w drodze decyzji**, usunięcie w ustalonym terminie stwierdzonych uchybień.

Ważne!

Jeżeli naruszenie przepisów, spowoduje bezpośrednie zagrożenie życia lub zdrowia, Państwowy Inspektor Sanitarny nakaże:

- unieruchomienie zakładu pracy lub jego części np. stanowiska pracy, maszyny lub innego urządzenia;
- zamknięcie obiektu użyteczności publicznej, wyłączenie z eksploatacji środka transportu, wycofanie z obrotu środka spożywczego, materiału i wyrobu

- przeznaczonego do kontaktu z żywnością, produktu kosmetycznego lub innego wyrobu mogącego mieć wpływ na zdrowie ludzi albo;
- podjęcie lub zaprzestanie innych działań.

Uważaj! Decyzje podlegają natychmiastowemu wykonaniu!

6. Obowiązki Sanepidu

Pracownik Sanepid ma obowiązek:

- zawiadomienia Ciebie o zamiarze wszczęcia kontroli;
- doręczenia upoważnienia do przeprowadzenia kontroli i okazania legitymacji służbowej;
- przestrzegania czasu trwania kontroli;
- przeprowadzenia jednocześnie jednej kontroli;
- wykonywania kontroli w obecności przedsiębiorcy lub osoby przez niego upoważnionej;
- wykonywania kontroli w sposób niezakłócający funkcjonowanie działalności;
- podejmowania czynności kontrolnych niezbędnych do przeprowadzenia kontroli;
- uzasadniania w protokole kontroli podjęcia czynności, wskazanych na piśmie przez Ciebie, które w istotny sposób zakłóciły Twoją działalność. Twoje Oświadczenie nie podlega ocenie przez Sanepid i jest wiążące, nie wywołuje żadnych innych skutków. Nie wstrzymuje dalszej kontroli;
- zawiadomienia Ciebie o stwierdzonych naruszeniach;
- dokonywania wpisów w postaci papierowej w książce przedsiębiorcy;
- zamieszczenie ustaleń kontroli w protokole kontroli;
- zawiadomienia Ciebie o podjętych i wykonanych czynnościach.

7. Obowiązki przedsiębiorcy

Do Twoich obowiązków należy:

- umożliwienie przeprowadzenia kontroli;
- obecność podczas kontroli;
- wylegitymowanie się na żądanie;

- udzielanie żądanych informacji, udostępnienie pomieszczeń, dokumentacji, urządzeń, maszyn;
- wskazanie osoby upoważnionej podczas nieobecności na piśmie;
- prowadzenie książki kontroli, upoważnień i protokołów kontroli w swojej siedzibie;
- dokonywanie wpisów w książce elektronicznej przedsiębiorcy;
- usunięcia w ustalonym terminie stwierdzonych przez Sanepid uchybień.

Uważaj!

Jeżeli będziesz utrudniać przeprowadzenie kontroli Sanepidowi, to grozi Ci kara aresztu do 30 dni, kara ograniczenia wolności albo kara grzywny.

8. Uprawnienia przedsiębiorcy w razie przeprowadzenia kontroli

Zapamiętaj!

Masz prawo do:

- czynnego uczestnictwa w kontroli;
- obecności na miejscu kontroli;
- żądania wylegitymowania się pracownika Sanepidu;
- zadawania pytań pracownikowi Sanepidu;
- nagrywania czynności kontrolnych;
- wniesienia zastrzeżeń w protokole z przeprowadzonych czynności kontrolnych;
- wniesienia sprzeciwu.

A. WNIESIENIE SPRZECIWU

Ważne!

Możesz wnieść sprzeciw wobec podjęcia i wykonywania przez Sanepid kontroli, gdy:

- nie zostałeś zawiadomiony o zamiarze wszczęcia kontroli, ale z pominięciem wyjątków wskazanych w pkt 4.3.;
- pracownik Sanepidu nie wylegitymował się;
- pracownik Sanepidu nie doręczył Tobie upoważnienia do kontroli;

- pracownik Sanepidu nie pozwolił Tobie lub osobie przez Ciebie wyznaczonej na bycie obecnym podczas przeprowadzania kontroli;
- kontrola została przeprowadzona poza godzinami pracy lub w czasie, gdy nie wykonywałeś swojej działalności;
- w tym samym czasie Sanepid prowadził wobec Ciebie więcej niż jedną kontrolę, zgodnie z pkt 4.7.;
- Sanepid przekroczył czas wykonywania kontroli, zgodnie z pkt 4.5.;
- Sanepid ponownie przeprowadził kontrolę w tym samym zakresie, jak poprzednia kontrola.

Sprzeciw wymaga uzasadnienia. Wnosi się go w terminie 3 dni roboczych od dnia wszczęcia kontroli przez Sanepid lub wystąpienia przesłanki – np. naruszenia prawa przez Sanepid w trakcie kontroli.

Dlaczego warto wnieść sprzeciw?

Wniesienie sprzeciwu powoduje wstrzymanie:

- 1) czynności kontrolnych Sanepidu z chwilą doręczenia kontrolującemu zawiadomienia o wniesieniu sprzeciwu;
- 2) biegu czasu trwania kontroli, od dnia wniesienia sprzeciwu do dnia zakończenia postępowania wywołanego jego wniesieniem.

Uważaj!

Sprzeciw nie zawsze powoduje wstrzymanie czynności kontrolnych i biegu czasu trwania kontroli. Skutek taki nie następuje, gdy Sanepid wyda postanowienie o zabezpieczeniu:

- dokumentów, informacji, próbek wyrobów oraz innych nośników informacji.

Ważne!

Sanepid musi rozpatrzyć sprzeciw w terminie 3 dni roboczych od dnia jego otrzymania.

Sanepid po rozpatrzeniu sprzeciwu wydaje **postanowienie** o:

- 1) odstąpieniu od czynności kontrolnych albo

2) kontynuowaniu czynności kontrolnych.

Zapamiętaj!

Jeśli Sanepid nie rozpatrzy sprzeciwu w terminie 3 dni od otrzymania sprzeciwu, to ma obowiązek odstąpienia od czynności kontrolnych.

Wzór:

(miejsowość, data)
(dane przedsiębiorcy – siedziba, NIP, KRS, REGON) (dane organu kontrolnego)

SPRZECIW

Ja, niżej podpisany _____, prowadzący działalność gospodarczą pod firmą _____, na podstawie art. 59 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. (dalej: Pp) wnoszę sprzeciw wobec podjęcia i wykonywania czynności kontrolnych przez _____ w zakresie _____ z naruszeniem 52 Pp.

UZASADNIENIE

_____
_____

Załączniki:

Np. kopia upoważnienia do przeprowadzenia kontroli.

Podpis

_____

B. WNIESIENIE ZAŻALENIA

Zapamiętaj!

Na postanowienie o kontynuowaniu czynności kontrolnych, przysługuje Tobie zażalenie w terminie 3 dni od dnia doręczenia tego postanowienia.

Ważne!

Zażalenie wnosi się do organu odwoławczego, czyli do Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

Sanepid rozpatruje zażalenie w terminie 7 dni od dnia jego wniesienia oraz wydaje **postanowienie** o:

- 1) utrzymaniu w mocy zaskarżonego postanowienia albo
- 2) uchyleniu zaskarżonego postanowienia i odstąpieniu od czynności kontrolnych.

Ważne!

Jeśli Sanepid nie rozpatrzy zażalenia w terminie 7 dni od dnia jego wniesienia, to odstępuje od kontroli.

Wzór:

(miejscowość, data)

(dane przedsiębiorcy – siedziba, NIP, KRS, REGON)

(dane organu odwoławczego)
za pośrednictwem
(dane organu kontroli)

ZAŻALENIE

Ja, niżej podpisany _____, prowadzący działalność gospodarczą pod firmą _____, na podstawie art. 59 ust. 9 zd. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. (Dz.U. z 2021 r. poz. 162, dalej: Pp) wnoszę zażalenie na postanowienie wydane przez _____ z dnia _____ w sprawie _____ oraz na podstawie art. 59 ust. 9 pkt 2 Pp wnoszę o uchylenie zaskarżonego postanowienia i odstąpienie od czynności kontrolnych.

UZASADNIENIE

Załączniki:

Np. kopia upoważnienia do przeprowadzenia kontroli;

Protokół kontroli przedsiębiorcy.

Podpis

C. WNIESIENIE SKARGI ADMINISTRACYJNEJ DO WOJEWÓDZKIEGO SĄDU ADMINISTRACYJNEGO

Zapamiętaj!

W razie przewlekłości czynności kontrolnych oraz po wydaniu przez Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego postanowienia o kontynuowaniu czynności kontrolnych, możesz wnieść do sądu administracyjnego skargę.

Ale!

Wniesienie skargi nie spowoduje wstrzymania czynności kontrolnych.

D. ODSZKODOWANIE ZA SZKODĘ NA SKUTEK PRZEPROWADZENIA KONTROLI Z NARUSZENIEM PRZEPISÓW

Podstawą odpowiedzialności odszkodowawczej jest:

- wykonanie czynności kontrolnych z naruszeniem przepisów prawa – trzeba wskazać przepis z ustawy, który stanowi podstawę prawną niezgodnych działań lub zaniechań z prawem przez pracownika Sanepidu;
- powstanie szkody, czyli uszczerbku finansowego po stronie przedsiębiorcy;
- istnienie normalnego, adekwatnego związku przyczynowego między naruszeniem przepisów prawa a powstaniem szkody.

Ważne!

Odszkodowania dochodzi się na drodze powództwa cywilnego, a nie w postępowaniu administracyjnym.

9. Kary administracyjne za naruszenie ograniczenia działalności gospodarczej

Po przeprowadzeniu kontroli Sanepid ma prawo nałożyć na Ciebie karę administracyjną za naruszenie przepisów dotyczących łamania ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej.

9.1. Podstawa prawna ukarania przedsiębiorcy

Kto w stanie zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii nie stosuje się do ustanowionych zakazów lub ograniczeń, podlega karze pieniężnej w wysokości od 10 000 zł do 30 000 zł¹.

Rozporządzenie² daje możliwość ustanowienia:

- czasowego ograniczenia określonych zakresów działalności przedsiębiorców;
- czasowego ograniczenia korzystania z lokali lub terenów oraz obowiązków ich zabezpieczenia.

Uważaj!

Prowadzenie przez przedsiębiorców działalności polegającej na:

- przygotowywaniu i podawaniu posiłków i napojów gościom:
    - o siedzącym przy stołach lub
    - o dokonującym własnego wyboru potraw z wystawionego menu, spożywanych na miejscu
- jest **dopuszczalne wyłącznie** w przypadku realizacji usług polegających na:
- przygotowywaniu i podawaniu żywności na wynos lub jej przygotowywaniu i dostarczaniu;
  - przygotowywaniu i podawaniu posiłków lub napojów przeznaczonych do spożycia przez pasażerów po zajęciu miejsca siedzącego w pociągach objętych obowiązkową rezerwacją miejsc.

9.2. Kto wymierza karę administracyjną?

Zapamiętaj!

Karę wymierza Powiatowy Inspektor Sanitarny lub Państwowy Graniczny Inspektor Sanitarny w drodze decyzji administracyjnej.

¹ Art. 48a ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.

² Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 19 marca 2021 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii.

dnia wydania decyzji. Kary są wpłacane na rachunek bankowy właściwej stacji sanitarno-epidemiologicznej.

9.3. Co zrobić po otrzymaniu kary?

A. WNIEŚĆ ODWOŁANIE DO WOJEWÓDZKIEGO INSPEKTORA SANITARNEGO³.

Zapamiętaj!

Od decyzji Powiatowego Inspektora Sanitarnego służy Tobie odwołanie do Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

Termin!

Odwołanie wnosi się **w terminie czternastu dni** od dnia doręczenia decyzji ukaranemu przedsiębiorcy, a gdy decyzja została ogłoszona ustnie - od dnia jej ogłoszenia przedsiębiorcy.

Uważaj!

Odnótuj datę doręczenia Tobie decyzji.

Nie musisz szczegółowo uzasadniać odwołania. Możesz zakwestionować samo nałożenie kary, jak i jej wysokość jako rażąco niewspółmierną.

Ważne!

W odwołaniu możesz zawrzeć:

- wniosek o wstrzymanie wykonania zapłaty kary;
- wniosek o umorzenie administracyjnej kary pieniężnej.

Wzór:

(miejscowość, data)

³ Zgodnie z przepisami rozdziału 10 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2020 r. poz. 256)

(Wojewódzki Inspektor Sanitarny)
za pośrednictwem
(Powiatowego Inspektora Sanitarnego)

Strona _____

Nr decyzji _____

ODWOŁANIE

od decyzji Powiatowego Inspektora Sanitarnego z dnia _____ o nr _____

Ja niżej podpisany _____, prowadzący działalność gospodarczą pod firmą _____, na podstawie art. 127 Kpa zaskarżam w całości decyzję Powiatowego Inspektora Sanitarnego z dnia _____ o nr _____ nakładającą karę administracyjną w wysokości _____ zarzucając jej:

- 1) _____;
- 2) _____.

Mając na uwadze powyższe, wnoszę o:

- 1) uchylenie w całości zaskarżonej decyzji _____;
- 2) wstrzymanie wykonania zaskarżonej decyzji Powiatowego Inspektora Sanitarnego;
- 3) umorzenie postępowania prowadzonego w pierwszej instancji przez Powiatowego Inspektora Sanitarnego.

UZASADNIENIE

Mając powyższe na względzie należy uznać niniejsze odwołanie za w pełni zasadne.

Podpis

Ważne!

Po wniesieniu przez Ciebie odwołania Wojewódzki Inspektor Sanitarny przeprowadzi postępowanie odwoławcze w oparciu o dotychczasowe oraz nowe dowody. Następnie wyda decyzję, w której:

- utrzyma w mocy zaskarżoną decyzję lub
- uchyli zaskarżoną decyzję w całości albo w części lub
- uchyli decyzję i umorzy postępowanie w pierwszej instancji w całości albo w części.

B. WNIESIENIE SKARGI DO WOJEWÓDZKIEGO SĄDU ADMINISTRACYJNEGO

Ważne!

Jeżeli Wojewódzki Inspektor Sanitarny utrzyma niekorzystną dla Ciebie decyzję nakładającą karę administracyjną w mocy, służy Tobie skarga do wojewódzkiego sądu administracyjnego.

Termin!

Skargę do sądu administracyjnego wnosi się za pośrednictwem Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w terminie **trzydziestu dni** od dnia doręczenia Tobie decyzji utrzymującej w mocy karę administracyjną.

Wojewódzki sąd administracyjny przeprowadzi postępowanie, a następnie wyda:

- wyrok uchylający decyzję w całości albo w części;
- wyrok utrzymujący decyzję w mocy.

Ważne!

Od wyroku wojewódzkiego sądu administracyjnego masz prawo do wniesienia skargi kasacyjnej do Naczelnego Sądu Administracyjnego.

10. Odpowiedzialność za popełnione wykroczenie

Oprócz postępowania administracyjnego prowadzonego przez Sanepid, Policja może prowadzić wobec Ciebie postępowanie o wykroczenie i ukarać Cię za naruszenie przepisów wykroczeniowych.

10.1. Podstawa prawna ukarania

Kto nie przestrzega zakazów, nakazów, ograniczeń lub obowiązków określonych w przepisach o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, podlega karze grzywny albo karze nagany⁴.

10.2. Kto odpowiada za naruszenie przepisów?

Za naruszenie przepisów odpowiada przedsiębiorca, jako:

- osoba fizyczna;
- osoba prawna (np. członkowie zarządu spółek kapitałowych, wspólnicy spółek osobowych);
- jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną;
- wspólnicy spółki cywilnej.

10.3. Kto wymierza karę?

Karę w formie mandatu zazwyczaj nakłada Policja.

10.4. Uprawnienia Policji

Policjant mają prawo między innymi do:

- legitymowania osób w celu ustalenia ich tożsamości;
- zatrzymywania osób stwarzających bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia, mienia;
- obserwowania i rejestrowania przy użyciu środków technicznych obrazu zdarzeń w miejscach publicznych, a w przypadku czynności operacyjno-rozpoznawczych i administracyjno-porządkowych podejmowanych na podstawie ustawy – także i dźwięku towarzyszącego tym zdarzeniom;
- żądania niezbędnej pomocy od instytucji państwowych (Sanepid), organów administracji rządowej i samorządu terytorialnego oraz przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie użyteczności publicznej;

⁴ Art. 116 § 1a ustawy z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń (Dz.U. z 2019 r. poz. 821).

- zwracania się o niezbędną pomoc do innych przedsiębiorców i organizacji społecznych, jak również zwracania się w nagłych wypadkach do każdej osoby o udzielenie doraźnej pomocy;
- kontroli osobistej, której dokonuje policjant tej samej płci co osoba kontrolowana w miejscu niedostępnym w czasie wykonywania kontroli dla osób postronnych;
- niezwłocznego przesłuchania osoby, co do której istnieje uzasadniona podstawa do sporządzenia przeciwko niej wniosku o ukaranie;
- zastosowania środków przymusu bezpośredniego proporcjonalnie do stopnia zagrożenia, wybierając środek o możliwie jak najmniejszej dolegliwości.

10.5. Czynności policjanta

1) Przeprowadzenie czynności wyjaśniających i złożenie wniosku o ukaranie.

Policjant przeprowadza czynności wyjaśniające na miejscu popełnienia czynu, bezpośrednio po jego ujawnieniu. Powinny one być zakończone w ciągu miesiąca od ich podjęcia.

Jeżeli odmówisz przyjęcia mandatu, to Policja złoży wniosek o ukaranie Ciebie do właściwego sądu rejonowego.

2) Ukazanie mandatem

W postępowaniu mandatowym można nałożyć grzywnę w wysokości do 1000 zł.

3) Pouczenie

Policjant może poprzestać na zastosowaniu pouczenia, zwróceniu uwagi, ostrzeżeniu lub na zastosowaniu innych środków oddziaływania wychowawczego.

10.6. Obowiązki policjanta

Zapamiętaj!

Policjant, który przystępuje do czynności służbowych, podaje swój stopień, imię i nazwisko, w sposób umożliwiający odnotowanie tych danych, przyczynę podjęcia czynności służbowych, a na żądanie osoby, wobec której jest prowadzona czynność, podstawę prawną podjęcia tej czynności.

Policjant nieumundurowany przy wykonywaniu uprawnień okazuje legitymację służbową, a na żądanie osoby, wobec której podjęto wykonywanie tych uprawnień, okazuje ją w sposób umożliwiający odnotowanie danych w niej zawartych.

Policjant ma obowiązek powiadomić Ciebie o:

- treści zarzutów – przed przesłuchaniem albo wraz z wezwaniem do złożenia pisemnych wyjaśnień;
- prawie zgłoszenia wniosków dowodowych.

Ważne!

Po zakończeniu kontroli osobistej policjant ma obowiązek pouczyć Ciebie o prawie do złożenia zażalenia oraz o prawie do żądania sporządzenia protokołu z kontroli osobistej.

10.7. Uprawnienia przedsiębiorcy

Masz prawo:

- odmówić złożenia wyjaśnień;
- zgłosić wnioski dowodowe, o czym policjant ma obowiązek Cię pouczyć;
- żądać informacji o treści zarzutów;
- żądać przedstawienia przez policjanta podstawy prawnej podjętej czynności;
- złożyć zażalenie na sposób prowadzenia czynności przez policjanta do właściwego miejscowo prokuratora;
- odmówić przyjęcia mandatu karnego;

- rejestrowania obrazu i dźwięku tylko podczas kontroli oraz wizerunku policjanta nawet bez zgody policjanta (wyrok TSUE z 14 lutego 2019 r. w sprawie sygn. akt: C-345/17);
- złożyć skargę na policjanta do komendanta jednostki policji;
- złożyć zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa przekroczenia uprawnień uprawnienia lub nie dopełnienia obowiązków przez policjanta.

11. Postępowanie mandatowe

11.1. Kiedy policjant może nałożyć mandat?

Zapamiętaj!

W postępowaniu mandatowym, policjant jest uprawniony do nałożenia grzywny w drodze mandatu karnego. Grzywnę może nałożyć jedynie, gdy:

- schwytano sprawcę wykroczenia na gorącym uczynku lub
- bezpośrednio po popełnieniu wykroczenia – w tym także, w razie potrzeby, po przeprowadzeniu w niezbędnym zakresie czynności wyjaśniających, podjętych niezwłocznie po ujawnieniu wykroczenia.

Nałożenie grzywny w drodze mandatu karnego nie może nastąpić po upływie 60 dni od dnia ustalenia sprawcy wykroczenia.

11.2. Obowiązki policjanta przy nałożeniu mandatu

Policjant nakładający grzywnę obowiązany jest wskazać jej wysokość, określić zachowanie stanowiące wykroczenie, czas i miejsce jego popełnienia oraz kwalifikację prawną, a także poinformować Ciebie o prawie odmowy przyjęcia mandatu karnego i o skutkach prawnych takiej odmowy.

Zapamiętaj!

Powyższe informacje muszą być przekazane przed zadaniem przez policjanta pytania o przyjęcie lub odmowę przyjęcia mandatu.

11.3. Odmowa przyjęcia mandatu

Masz prawo odmówić przyjęcia mandatu. Wówczas organ, którego policjant nałożył mandat, występuje do sądu z wnioskiem o ukaranie. We wniosku organ ma obowiązek wskazać, że przedsiębiorca odmówił przyjęcia mandatu, a w miarę możliwości podać także przyczyny odmowy.

11.4. Uchylenie mandatu

Uchylenie mandatu karnego może nastąpić przede wszystkim na wniosek ukaranego, złożony nie później niż w terminie 7 dni od uprawomocnienia się mandatu;

Ważne!

Uchylone mogą być wyłącznie mandaty prawomocne, a więc przyjęte przez przedsiębiorcę.

Zapamiętaj!

Wniosek o uchylenie prawomocnego mandatu składa się do sądu rejonowego. Właściwy jest ten sąd, na którego obszarze działania została nałożona grzywna.

Sąd rozpatruje wniosek o ukaranie na posiedzeniu. Powinien o nim zawiadomić:

- ukaranego;
- organ, którego funkcjonariusz nałożył grzywnę w drodze mandatu;
- ujawnionego pokrzywdzonego.

Wzór:

(miejscowość, data)

Sąd Rejonowy w _____

Wydział _____

ul. _____

(dane ukaranego przedsiębiorcy)

Nr mandatu _____

WNIOSEK O UCHYLENIE MANDATU

Na podstawie art. 101 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia wnoszę o uchylenie mandatu karnego nr _____ nałożonego w _____.

UZASADNIENIE

Podpis

Po przeprowadzeniu postępowania sąd wyda postanowienie, w którym:

- uchyli prawomocny mandat lub
- odmówi uchylenia mandatu.

Uważaj!

Od powyższych postanowień sądu nie przysługuje środek odwoławczy w postaci zażalenia. Nie ma możliwości zmiany takiego postanowienia sądu.

12. Odpowiedzialność karna

W szczególnie uzasadnionych przypadkach, może zostać wszczęte przeciwko Tobie postępowanie karne o popełnienie czynu zabronionego spowodowania powszechnego niebezpieczeństwa w postaci zagrożenia życia, czy zdrowia w wyniku rozprzestrzeniania się pandemii COVID-19⁵.

Odpowiedzialność karna jest niezależna od tego, czy wprowadzono stan epidemii, czy stan zagrożenia epidemiologicznego.

Możesz zostać ukarany za nieprzestrzeganie obowiązujących przepisów bądź procedur. **Dla przypisania Tobie spowodowania zagrożenia epidemiologicznego nie jest konieczne wykazanie, iż wirusem zakaziła się jakakolwiek osoba.**

12.1. Uprawnienia prokuratora lub Policji – czynności w niezbędnym zakresie

Uważaj!

W przypadku zawiadomienia prokuratora lub policjanta o popełnieniu powyżej wskazanego czynu zabronionego, prokurator lub policjant dla zabezpieczenia śladów i dowodów może:

- przesłuchać Ciebie;
- przesłuchać świadków;
- zatrzymać Ciebie;
- zająć Twoje mienie;
- dokonać oględzin osób, miejsca, rzeczy, w razie potrzeby z udziałem biegłego;
- przeszukać zakład pracy oraz wszystkie pomieszczenia i urządzenia wchodzące w ich skład;
- pobrać odciski palców;
- sfotografować Ciebie;
- okazać Ciebie, Twój wizerunek lub Twoje rzeczy innym osobom;
- pobrać próbkę pisma;
- dokonać innych niezbędnych czynności.

⁵ Art. 165 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz.U. z 2020 r. poz. 1444).

Powyższe czynności mogą być dokonywane tylko w ciągu 5 dni od dnia dokonania pierwszej czynności.

12.2. Obowiązki prokuratora lub Policji

Zapamiętaj!

Obowiązkiem prokuratora lub policjanta jest:

- poinformowanie Ciebie o treści zarzutów przy rozpoczęciu przesłuchania;
- pouczenie Ciebie o prawach i obowiązkach podejrzanego;
- wpisanie treści zarzutu do protokołu przesłuchania;
- w przypadku złożenia przez Ciebie wniosku o dokonanie czynności, umożliwienie Tobie wzięcia udziału w czynności;
- w przypadku przeszukania Ciebie, Twoich rzeczy to policjant dokonujący przeszukania okazuje Tobie nakaz kierownika swojej jednostki lub legitymację służbową

- następnie zwraca się do sądu lub prokuratora o zatwierdzenie przeszukania. Na Twoje żądanie zgłoszone do protokołu przeszukania w terminie 7 dni od daty przeszukania sąd lub prokurator doręczy Tobie postanowienie sądu lub prokuratora zatwierdzające przeszukanie. **Musisz zostać pouczony o prawie zgłoszenia takiego żądania.**

Ponadto w ciągu 5 dni od dnia przesłuchania prokurator wyda:

- postanowienie o przedstawieniu Tobie zarzutów albo
- postanowienie o umorzeniu postępowania - jeśli nie stwierdzi, że popełniłeś czyn zabroniony. Wówczas prokurator ma obowiązek poinformować Ciebie o wydaniu postanowienia o umorzeniu postępowania.

Jeżeli Policja prowadziła przeciwko Tobie dochodzenie, to postanowienie o umorzeniu dochodzenia musi zatwierdzić prokurator.

12.3. Uprawnienia przedsiębiorcy

Zapamiętaj!

Masz prawo do:

- złożenia zażalenia na postanowienia i zarządzenia, a także na inne czynności naruszające Twoje prawa;
- bycia poinformowanym o treści zarzutów;
- bycia poinformowanym o stanie prowadzenia postępowania;
- przeglądania akt postępowania;
- składania wniosków dowodowych o dokonanie czynności w postępowaniu;
- brania udziału w czynnościach.

Zażalenie na postanowienie i zarządzenie oraz na inne czynności składa się do prokuratora bezpośrednio przełożonego nad prokuratorem lub policjantem, który wydał zaskarżoną decyzję lub wykonał czynność np. do Prokuratora Rejonowego w Tarnowie za pośrednictwem Komendanta Powiatowej Policji w Tarnowie.

W razie pytań, bądź chęci współpracy, zapraszamy do kontaktu bezpośredniego

**Kamil
Stolarski**

partner zarządzający
radca prawny

kamil.stolarski@smw.legal
695 947 194

**Konrad
Majewski**

partner zarządzający
radca prawny

konrad.majewski@smw.legal
730 136 174

**Aleksandra
Kulig**

dyrektor operacyjny

aleksandra.kulig@smw.legal
500 439 590

**Michał
Kamiński**

aplikant radcowski

michal.kaminski@smw.legal
722 206 652

**Kaja
Korporowicz**

aplikant radcowski

kaja.korporowicz@smw.legal
730 136 174

**Tomasz
Kucharczyk**

aplikant radcowski

tomasz.kucharczyk@smw.legal
730 136 174